

Ks. Tomasz Gwizdek

Tytuł pracy: *Eklezjalno-sakramentalny wymiar życia chrześcijańskiego w ujęciu Janusza Nagórnego (1950-2006)*

STRESZCZENIE

Każdy człowiek jest powołany do życia przez Boga z miłości i przeznaczony do szczęścia. Bóg chce, aby ludzie byli naprawdę szczęśliwi, aby swoje szczęście rozumieli i przeżywali je jako osoby, czyli istoty wolne i rozumne. Bóg, który stworzył człowieka do szczęścia i zawarł z nim przymierze będące drogą do tego szczęścia, posłał swojego Syna, aby ludzi o tym pouczył i zaświadczył, że życie zgodne z zasadami zaproponowanymi przez Stwórcę jest nie tylko możliwe, ale prowadzi do spełniania się człowieka. Ta nauka jest przechowywana w założonym przez Chrystusa Kościele i przez Kościół proklamowana. Człowiek rozpoznając to wchodzi do wspólnoty Kościoła, gdzie oprócz naturalnego wsparcia z natury przynależnego wspólnocie osób (*communio personarum*) otrzymuje dostęp do sakramentów, które są znakami i narzędziami wspierającymi człowieka wierzącego w Boga w życiu zgodnym z Nowym Przymierzem.

Na podstawie myśli stanowiących pokłosie nauczania księdza profesora Janusza Nagórnego wyprowadzono hipotezę mówiącą o tym, że egzystencja i funkcjonowanie człowieka wierzącego w Chrystusa są integralnie związane z dynamizowanym przez sakramenty święte życiem wspólnoty Kościoła. Postrzeganie tej wspólnoty w teologicznych kategoriach *communio personarum* oznacza skierowanie się ku człowiekowi, który jest niekwestionowanym centrum każdej wspólnoty osób, a także – jak nauczał Jan Paweł II – stanowi „drogę Kościoła” będącego urzeczywistnieniem Nowego Przymierza jakie Bóg zawarł w Chrystusie z jego uczniami. Doprowadzenie człowieka do zbawienia jest podstawowym zadaniem Kościoła – główną treścią jego posłannictwa, które realizowane jest za pomocą sakramentów świętych stanowiących przede wszystkim narzędzia zbawienia, ale także pomoc w osiągnięciu rozwoju integralnego.

Rozdział pierwszy to rozdział antropologiczny. Antropologia jawi się jako fundament całego moralnoteologicznego myślenia Profesora Nagórnego. Mając świadomość ważności wizji człowieka, zwłaszcza jego potrzeb oraz sensu i celu egzystencji, Nagórny włącza się w „spór o człowieka”, który jego zdaniem wyraźnie uwidacznia się w nauce, a także w innych

działaniach życia. Źródła i sposoby rozwiązywania tego sporu to ważne elementy treściowe początkowego rozdziału pracy. Te treści stanowią punkt wyjścia do bardziej szczegółowych analiz antropologicznych, do których należy ukazanie człowieka jako istoty stworzonej, dlatego żyjącej w czasie i przestrzeni oraz obdarzonej konkretnym powołaniem. W wizji człowieka dostrzeżona jest jego „ułomność” skutkująca grzechem. W tym kontekście pojawia się też temat sumienia, które jest charakterystycznym elementem osoby ludzkiej – elementem, który pozwala człowiekowi spotkać się z Bogiem. Problematyka stworzoności i cielesności człowieka łączy się z płciowością, która jawi się jako dar i zadanie otrzymane od Stwórcy. Płciowość zaś jest punktem wyjścia do refleksji nad wymiarem społecznym, w którym może się w pełni zaktualizować to obdarowanie. *Communio personarum* to jeden z głównych tematów w badaniach Nagórnego. Jest to dopełnienie wizji stanowiącej indywiduum osoby ludzkiej stworzonej „na obraz Boga” będącego Trójcą.

W drugim rozdziale rozwijana jest nauka na temat wspólnotowego wymiaru życia ludzkiego. Przymierze jest bowiem jego egzemplifikacją. Bóg od początku istnienia człowieka proponuje mu wspólnotę, którą ten – ze względu na „ułomności” – nieustannie rozbija. Po ukazaniu dziejów przymierza w Starym Testamencie, uwaga zostaje skupiona na Nowym Przymierzu w Chrystusie. Jest ono dopełnieniem i wypełnieniem wszystkich wcześniejszych; jest ono jakościowo od nich różne. To bowiem sam Chrystus jest Przymierzem. Dlatego od początku ma ono jednoznacznie chrystocentryczny rys. Po Zmartwychwstaniu Nowe Przymierze trwa nadal, tak jak obecność żyjącego Chrystusa – w Kościele będącym Nowym Ludem Przymierza i Mistycznym Ciałem Jezusa. To tu, za sprawą sakramentów Nowe Przymierze jest potwierdzane i staje się narzędziem rozwoju integralnego człowieka. Liturgia stanowiąca centrum życia Kościoła – „źródło i szczyt życia chrześcijańskiego” – jawi się jako przestrzeń przemiany moralnej odnowy człowieka. Właściwie realizowane Nowe Przymierze prowadzi go do zbawienia – do osiągnięcia pełni zamierzonej przez Stwórcę.

Tematem wiodącym trzeciego rozdziału jest posłannictwo. Dotyczy ono zarówno każdego człowieka, który jest posłany do świata i do drugiego człowieka, jak i Kościoła, który jest przede wszystkim posłany do człowieka. To posłannictwo Kościoła w dużej mierze realizowane jest za pomocą sakramentów. Człowiek zaś dzięki nim jest w stanie realizować swoje powołanie i przez to wypełniać wolę Bożą w swoim życiu. Sakramenty dotyczą ważnych momentów w życiu człowieka, w jakich spotyka on żywego i prawdziwego Boga, który go wspiera w drodze ku rozwojowi i zbawieniu oraz w wytrwaniu w Nowym Przymierzu.

11.02.2022 r.

Ks. Tomasz Gurdach